

Wie neemt er geen loopje met de waarheid?

Mijn goede vrienden, medebewoners van dit unieke dorp in Vlaanderen. Een dorp dat zich niet wil spiegelen aan de 'memorie' van het Limburgse Bokrijk en dat zijn eigenzinnige tendensen inzake ruimtelijke ordening, bouwstijl en cultureel erfgoed blijft aanhouden. Bij een deel van de bevolking stijgt gejuich op en een ander deel ergert zich aan de 'aangekondigde' verloedering van de landelijke rust.

Informeren, desinformeren zijn begrippen eigen aan onze samenleving en ze zijn wereldwijd verspreid, dus, mijn goede medeburger, vindt troost in het feit dat iedereen, iedereen bedriegt of naar de mond praat.

Ondanks de ettelijke fysieke, telefonische en digitale dreigementen aan ons (mijn) adres hebben we opnieuw een mecenas gevonden die de drukkosten van uw geliefd (of gehaat?) pamfletje op zich wou nemen. De roddeltante (ik voel mij nochtans niet vrouwelijk) van Latem kan weer eens ongenueanceerd zijn mening spuien over zijn geboortedorp. Nu, we zijn gestart in 1995 en dank zij heel wat politieke en vooral assertieve inwoners overleeft de satire. Die bedreigingen zijn niet nieuw. Ik herinner mij het woelige jaar 1997 waarin ik vaak aangepakt werd omwille van mijn (zogezegde) haatgevoelens tegenover de rijkere medemens. Geld is macht zegt men. Het zou best kunnen. Nochtans, mijn goede vrienden, intellectuele rijkdom en zin voor humor geeft mij een beter gevoel dan geldgewin. Akkoord, geld maakt niet gelukkig, maar het helpt wel. Wat ik echter wel met zekerheid weet: gezondheid kan je niet kopen! Schrijven (of noem het dan roddelen) geeft me toch een goed gevoel. Vroeger was het mijn brood, nu is het een uit de hand gelopen hobby. Je wordt er niet rijk van maar als het jou voldoening brengt, stemt het jou gelukkig. Geluk is wat telt. Tot daar mijn preek om te komen waar ik wou zijn.

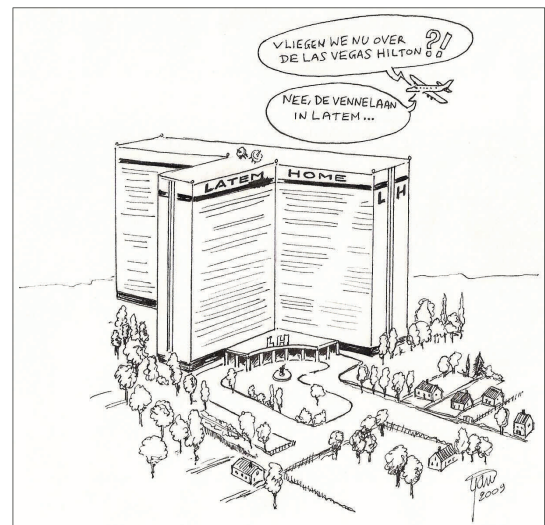
Het is ongelooflijk hoe naar gelang de bron, de informatie kan verschillen. Neem nu het woon- en zorgcentrum: het staat niet op zijn plaats, de aangelanden krijgen onroerende waardevermindering, het is te volumineus als inbreiding. Mensen, waar zijn we mee bezig. Een RVT, of hoe je het ook noemt, hoort thuis in de dorpskern. De senioren verdienen daar een plek! Je kan toch geen zorgcentrum gaan inplanten naast een containerpark! Waar vind je een betere plek? Suggesties zijn welkom.

Dan heb je het 'Cultuurcentrum Raf Van den Abeele', in de volksmond verkeerdelijk 'de bib' genoemd. Wanneer gaat men nu eens vertellen dat daar inderdaad de bib komt, maar ook een archief en documentatiecentrum, multifunctionele vergaderruimtes, een balletzaal, een biljartzaal. Allemaal gecentraliseerd in een modern en duurzaam concept. Dat het geld kost? Ja. Ons gemeentehuis heeft ook veel geld gekost en is ook 'oversized' qua bouwstijl op de plaats waar het staat. Ik herinner mij begin '80 trouwens ook nog de verplichte inplanting van een zwembad in de wijk Hoog Latem. Een schitterende zet om te verkavelen. Bouwtechnisch bleek het echter een ramp. De materiaalkeuze was minderwaardig en na amper 9 jaar moesten de deuren dicht. Adieu zwembad en zwemclub, maar de verkavelaars waren toch lekker hun lapjes grond en huisjes kwijt!

Zo kunnen we nog ettelijke oude koeien uit de gracht halen. Het is echter niet met moddergooien dat we knus en gezellig naast mekaar kunnen leven. Meer begrip en verdraagzaamheid is de toverspreuk.

Ik weet dat dit uit mijn mond gespuugd, bij velen niet geloofwaardig zal overkomen, maar toch...

Satire moet kunnen, maar laat ons elkaar geen 'blaasjes' wijsmaken. Wie lange tenen heeft moet ze maar een beetje intrekken en een beetje meer assertiviteit tonen.

't Hoekske van de roddels, leugens en de halve waarheden...

Da plekske moest eigenlijk 'den kommer en kwel van nonkel Bob' worden, moar nonkel ee zijn katte gestuurd en in de ploatske zijne 'Welnes' an 'zijn' parochiejoanen gemeeld, ten woarre da moeder overste 't em verboo' en ee om veur De Kleppe te schrijven... Moa vent toch! Nonkel, ezuu un gemiste kans awoar! 'k Steeke mijn hand uit om ui ne kier uiw galle te loatten spuien en nui geefde belet.

Overlootst oame pertank ne vrie'en ontspannen avond achter un vergoaringe in Sint-Laureins. Wemme tuupe g'eeten en un klapke gedoan glijk dat beste moaten betamt. Pas op, we zijme uuk moaten en in ezuu un reloassie moede ne kier van meeninge kunnen verschillen. Spijtig, moar wa doeme der an? In 'Welnes' woaren mijn vrienden weere an't lameeren over d'huizekes in den hof van de paster. Schuune danze ezuu bezurgd zijn over 't lot van ons senjoren. Moar! Onze in dienen tijd beter noar 't bord gekeken en nen opzichter angesteld bij den bouw, un zoe'n die 'bruine huizekes' nie moeten afgebrokken worden achter dertig joar. Ze woaren nog gien joar beweund en 't was al miezerie. Glijk dakik geurvreters in mijn schoens moe lei'n, moesten de beweuners vanaf 't ieste joar nen ontvochter én! Alle doa'en oanze nen iemer woater van de vochtigheid. Den uitleg was vrie simpel: ge moet un uis den tijd geven om uit te druugen. Intussen liep 't woater wel van de muren. Santé mijn ratse, achter tien joar woaren ze nog nie 'uitgedruugd'! 'k Weetet nog hiel goe want 'k schreve tons nog veur un serjeuze gazette, moar sommigste mensen oan liever dat da ter nie inkwamp en uit respect veur mijnen vriend Raf en den veurzitter van den openboaren onderstand ék mijn penne weere in mijnen zak gestokken. Jomoar, nui durven ze nog zei'n dat da de schuld es van 't nieuw bestuur. 'k Un goa der mij niemer in opjoa'n want anders zitteme weere in de polletiek en da es 'de ver van mijn bed show'.

Ter was nogal wa koomoossie over de Philippe de Denterghemloane moar de beweuners vinden 't un verbeeteringe en da makt mij nui kontent zie! Ter zullen altijd sjiekeneurs zijn, moar da trekek mij nie an. 't Schijnt da zelfs de 'Lijne' gereklammeerd ee dan de takken van ons jonge buumpkes ulder karrosserie schendeggen 'k Vroage mij af woarom dan die gasten mee zulke gruute buussen noar ier moeten kommen, d'er zitten doar misschiens moar ien of twee mensen op en die lomperikken rij'en de geweune mens van de stroate. In sommigste stroaten moede t'zelves nog opletten of uiwen ottospiegel es noar de voantses mee al die lompe bakken van tegenwoordig!

Die misse mee die gekapte buumen was uuk ezuu nen stuu. Moesten z'in mijn stroate ten achten 's morgens buumen an 't kappen zijn, zoe'k er toch vrie rap bij zijn om den boel stille te leggen. Allee, nie schriemen, alles komt in de sjakoosse. Veur al die problemen op te vangen emme onzen speesjallen reporter Piet VdP onder en over 't kanal gestuurd om doar mee zijn gevoarte de weegenisse te testen en ons 't adviseeren bij de landinrichtinge van Deurle en de gebuurs van Loatem. Veur em un beetse in tuum 't hou'en emme wel Britta meegestuurd want mee da gesnee'en bruid en die wespen moeme toch un beetse opletten, ee. Ge meugt de katte nie bij de melk zetten zegdegge ons moeder oltijd. Zijne vriend Tuur es ezuu ne kier mee zijn veeloo van Luik noar huis geree'n achter de koers, ee kost niemer stoppen mee al diene haver van Berten...

Van **respect** gesproken: overlootst was uk op 't kirkhof van Deurle echt geskandaliseerd! Ge weet danze die 'ouwe kapelle' an 't versieren zijn, glijk danze soms onierbiedig in de volksmond zei'n. 'k Liepe kik doar ezuu ne kier op mijn krukken rond Sinte-Aldegonde tussen de graven van mijn dierboaren te fillosofeeren en 'k wierde onpasselijk van 't mankement an respect van die restateurs! Ulder blasters en woefers stonden doar vulle mutse R & B en Dance te proodusseeren dan de stoffelijke resten van onze veurouwers verzekers laggen te schudden in ulder kiste of put. De mens klapt rap van gien respect én veur mekoar, moar da was nui toch ne kier schandoalig! 'k En ei nie vele gezegd tegen die robuuste, getatoeeweerde mannen, moar 'k ben toch mee un slecht gevoel noar huis gegoan.

Ze rammelen ier uuk nogal mee de stienen! Op nen ik en nen gij lag den tempel van de bakkers, 'De Kruune', tegen de grond. Un poar doagen teveuren was ek nog bij Adriejenneke geweest achter mattetoarten en stond er un plakkoat mee dankwoorden, moar 't doe toch vies. Dirkske, jong'ne, geniet van ui pensjoen en blijfter ientse mee ne kier deur de kele gieten! 'k Magger nie op peizen wa datter ier in de toekomstige nog tee'en de grond goa gesmeetten worden, zoe mijne vriend nonkel Bob zei'en...

Onze monumenten verdwijnen...

Ja wat doe je eraan? Stilaan verdwijnen onze dorpsfiguren en landmerken. Eerst was het de Sint-Martinus, dan Het Vosken en dan weer 'Estaminet Oud Gemeentehuis' van de zusterkes van liefde, Margriet en Jenny. Weet dat ik er nog tientallen kan opnoemen, maar dat is nu niet de bedoeling. Dit is eigenlijk een hommage die we willen brengen aan een bijzondere dame, ons Gonda, moeder van alle Deurlenaars.

Wie kent het sympathieke dorpswinkeltje 'De Linde' niet, de ziel van Deurle, waar Gonda geduldig de biecht of klaagzang aanhoorde van menig ingezetene of toevallige passant. Inmiddels zorgde ze steeds voor een attente bediening. Iets weten over het verleden van Deurle? Een adres: ons Gonda! Je kon niets verkeerd vragen, steeds was ze bereid een helpende hand te reiken. Zelf werd ze niet van tegenslagen gespaard. Haar karakter en wilskracht hielden haar ook in moeilijke tijden overeind en waar kon, gingen ook haar klanten - arm of rijk - een opbeurend 'klapke' doen om haar gouden hart nieuwe 'glitter' te geven. Ze kon ook zwaar uit de hoek komen, maar wie haar kende tilde daar niet aan en binnen de minuut waren de onweerswolken verdwenen. De manier waarop ze haar dorpswinkeltje hield was en is uniek.

Gonda is Deurle en Deurle blijft Gonda, als je begrijpt wat wij bedoelen.

Aria voor Gonda

*Geboren en getogen in dit moederland
heeft ze haar klanten steeds verwend.
Nooit te beroerd voor een helpende hand
voor velen Deurles mooiste monument.
Nu zal ons dorp nooit meer hetzelfde zijn
Want arm of rijk, altijd sloeg ze wel een praatje
Het behoeft geen krans, zo'n goede wijn
want ze is en blijft van iedereen het beste maatje.*

Op 30 juni 2009 doet ze de winkel deur en de kleurige luiken dicht. Einde huurcontract gaat ze nu op 'pensioen' maar wij denken toch dat ze zou tekenen voor nog enkele jaartjes tussen haar dorpsgenoten. Wij zijn niet goed in afscheid nemen en we hopen, samen met de ganse dorpsgemeenschap, haar nog lange tijd te kunnen ontmoeten bij een bakje koffie of een wijntje.

Gonda, wij weten hoe emotioneel je bent en wij zijn niet geoefend in het schrijven van 'hommages', maar weet dat je voor eeuwig in ons hart blijft! Bedankt voor alles wat je voor ons deed. Jouw gulheid zal ons altijd bijblijven.

We vergeten nooit dat als we een 'hulplijn' nodig hadden, we steeds op jou konden rekenen. We durven dus stellen dat je bij iedereen die je over de drempel gehad hebt, terecht kunt voor een vrolijke babbel of een troostend woord.

*Wij vragen ons af waar we voortaan de mosterd zullen gaan halen want bij jou konden we echt voor alles terecht.
Het ga je goed, 'ons' Gonda. Het ga 'jullie' goed.*

Tot 30 juni ben je nog trouw op post en... wie weet zijn er geen verleningen, net als in het voetbal.

We worden misschien te emotioneel, maar satire hoort hier niet thuis. We denken de lofwoorden van gans Sint-Martens-Latem in deze gevoelens te leggen. Het mooiste dorp van Oost-Vlaanderen zal een schitterende parel op zijn kroon verliezen, maar die parel blijft in ons aller hart!

Gonda, het ga jullie goed, maar kom ons nu en dan eens een hart onder de riem steken, want als iemand dat kan, ben jij het!

De avonturen van ‘Maurice den Turk’...

In 1923 verliet een jonge man, **Haime Vital Gormez**, zijn geboortestad Konstantinopel (Istanbul) om de wereld te ontdekken. Zijn pad moest hem -in opdracht van de ‘pater familias’- op het eeuwenoude spoor brengen dat door de eeuwen heen al door nougat was afgelegd.

Na studietochten door Frankrijk, Spanje en Italië had het ‘nougat’ geen geheimen meer. Vital kon echter niet terug naar Turkije want daar wachtte hem... vijf jaar legerplicht. Vader stuurde hem naar Antwerpse vrienden en zo belandde hij in Gent, waar hij huwde en een eigen zaak startte. Ze vestigden zich in 1934 aan de Guido Gezellestraat in Sint-Martens-Latem, waar ze hun administratie en productieketen hadden. Vital en Elsa kregen drie kinderen. In 1958 kwam zoon Maurice (in de volksmond Maurice den Turk) in de zaak.

Het nougat werd met de dag populairder. Grote merken als *Côte d’Or*, *Suchard* of *Gartner* vroegen naar de *nougatine* vullingen en de uitvoer naar de Verenigde Staten volgde snel.

Vader Gormez had grote projecten, kreeg riant voorstellen. Zo kon hij nougatine maken in loondienst van *Côte d’Or* aan het toen waanzinnige maandloon van 50.000 BEF per maand, maar hij wou niet in loondienst. **Hij was NOUGAT VITAL.** De vraag naar het nougat kwam ook uit Congo. Vital zou er een fabriek krijgen in Leopoldstad maar ook dat weigerde hij. Hij wou in Sint-Martens-Latem blijven.

Zoon Maurice zag het commerciëler en zei, ‘ik ga het zelf doen’. In het Gentse Atheneum hield woelwater **Maurice den Turk** het na 3de Grieks-Latijnse voor bekeken en trok naar de Brouwerijschool. Hij wist wat hij wou: nougat produceren. Maurice studeerde er ‘Scheikunde voedingsbedrijf’. Op zijn 18de haalde hij het hoger diploma. Eens in de zaak wou hij machines kopen, maar vader weigerde.

De bekende familie Florizoone van de *Meli* had op de *Expo 58* de site ‘Vrolijk België’. Maurice vroeg hem of hij er zijn nougat, suikerspinnen en likstokken mocht verkopen. Hij verdiende er als jonge snaak één miljoen frank netto! 900.000 frank legde hij opzij bij de bank, zijn folieke, een ‘*Deux Chevautes*’, kostte iets meer dan 47.322 frank en de rest was voor het er eens goed van te nemen.

Met dat ‘spaargeld’ kocht hij de eerste machine. Vader verzette zich, maar machines werden niet ziek, geraakten niet in verwachting en dreven de productie op. Het personeel bleef, maar dank zij die machine verhoogde de productiviteit. En... nu draait ze nog steeds!

De Latemse locatie werd te klein en ‘Vital’ vestigde zijn productieketen in het nabije Nevele.

Vandaag hebben ze daar een bedrijf van 17.000 vierkante meters. Dagelijks produceren ze er 8 ton eigen producten en 7 ton grondstoffen wat enorm is op wereldvlak. Veertien dagen productie betekent al een saturatie van de Belgische markt!

Nougat Vital exporteert naar Zuid Amerika waar nougat zeer gegeerd is.

Arcor, met 50.000 mensen, is daar de grote afnemer. In Europa verkoopt ‘Vital’ de eigen producten in 111 landen. Daarnaast maakt of levert de fabriek grondstoffen aan de grote merken *Neuhaus*, *Godiva*, *Gartner*, *Côte d’Or*, *Suchard* en ontelbare anderen, in ‘hun’ verpakkingen.

Geheimdoenerij is prachtig, maar een publiek geheim blootleggen is geen zonde. (nvdr. Ook de energie-reep *Maximize*, bekend uit de wielersport, komt uit... Nevele).

21 jaar geleden kwam *Toblerone Geneve* in nood. De fabriek moest er weg en om het heropstarten van een nieuwe productieketen te overbruggen kwamen ze, na vergeefse pogingen in Spanje, Italië en Frankrijk, in Nevele terecht. Daar alleen konden ze de smaken toegeleverd krijgen die zij wilden. Sindsdien zijn ze klant gebleven.

Inmiddels is de derde generatie present: kleindochter **Veronique Gormez** en haar man **Matthias Haeck** verzekeren de toekomst en houden de kwaliteit van ‘**Vital 1926 nv**’ hoog.

De naam ‘Vital Gormez’ en de recepten die hij creëerde zijn voor zijn opvolgers heilig.

Wars van mode en trends en de soms tot het uiterste gedreven drang naar rentabiliteit, hebben ze een hen eigen ‘home made’ productie tot een kwaliteitssymbool uitgewerkt. Dit respect voor grootvaders recept zien ze vandaag vertaald in de trouw bij de klanten.

Gedurende drie generaties heeft de familie Gormez de traditionele productrecepten verenigd met de modernste productietechnieken, gebaseerd op uitsluitend de beste ingrediënten en groeide uit tot een wereldmerk.

Neerslag van een lezing door Maurice (Vital) Gormez voor ‘Den Laethemschen Vriendenkring’